

Kansalaisjärjestö- strategia

Katsaus strategian toimeenpanon etenemiseen

Ohjelma ja käytännön asiat

Klo 12.30 Tilannekatsaus kansalaisjärjestöstrategian toimeenpanoon, [Mikko Lehtonen](#)

Klo 12.45 Kuntien ja hyvinvointialueiden myöntämää tukea koskeva selvitys valmisteilla, [Samuli Manu](#)

Klo 13.00 Leader-toiminta ja paikallinen yhteisölähtöinen kehittäminen, [Heli Walls](#)

Klo 13.30 Osallisuuden edistäminen Helsingissä, osallistuminen strategisena kysymyksenä, [Johanna Sinkkonen](#)

Pyydä puheenvuoroa kättä nostamalla, puheenjohtaja myöntää puheenvuorot järjestyksessä kunkin esityksen jälkeen, pidä puheenvuorosi tiiviinä.

Kirjoita kommenttisi tai kysymyksesi chat-keskusteluun, josta nostetaan myös asioita yhteiseen keskusteluun.

Esitysaineisto ja keskusteluyhteenveto lisätään hankesivulle. Tilaisuutta ei tallenneta.

Lisää sosiaalisen median julkaisuihisi [#kansalaisjärjestöstrategia](#)

Toimenpiteiden eteneminen

Säädöshankkeet

Järjestöille osoitettavien lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentaminen (VM)

Valtionavustuslain osittainen uudistaminen (VM)

Selvitykset

Järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan lainsäädännölliset esteet (julkaisu arvion mukaan helmikuussa)

Kuntien ja hyvinvointialueiden myöntämä tuki (julkaisu arvion mukaan lokakuussa)

Kehittämistoimet

Kansalaisyhteiskuntavision muodostaminen alkaa vuoropuheluna tutkijoiden ja kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan kanssa.

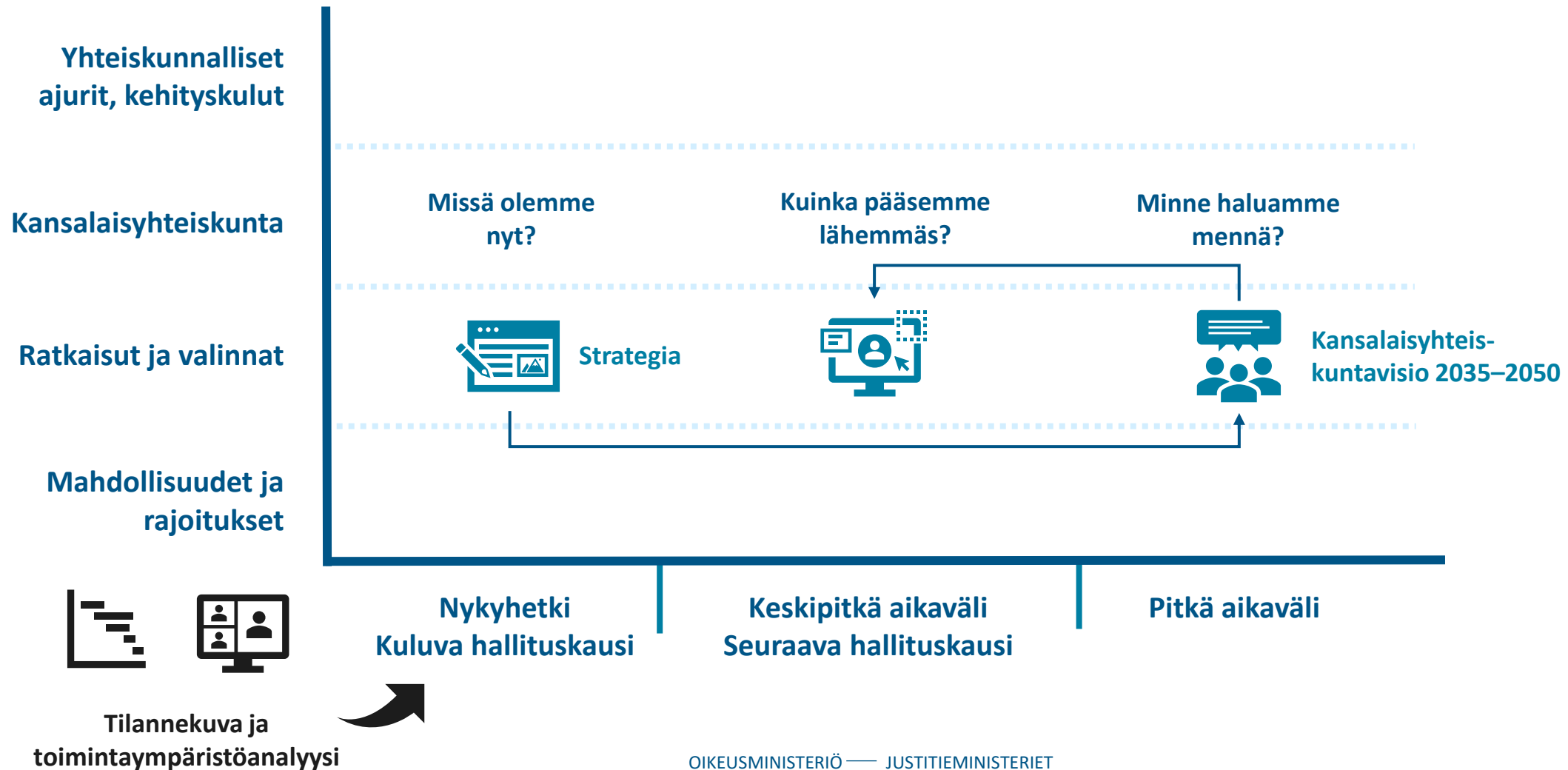
Ehdotus valtionavustuskäytänteiden uudistamiseksi valmistellaan kevään aikana.

Avoimia kysymyksiä

Järjestöjen haku- ja hallinnointivalmiudet EU-hankerahoituksen hyödyntämiseksi

Yhdistyslain uudistaminen

Kansalaisyhteiskuntavision muodostaminen

Tutustu tarkemmin

- Strategian toimeenpanosuunnitelma päivitetään hankesivulle helmikuun aikana.
- Strategian seurannan tueksi valmisteltuun raporttiin on tarkoitus lisätä EU-rahoitusta koskevia tietoja helmikuun aikana. [Anna palautetta](#)
- Tälle vuodelle on suunnitteilla tutkijapaneeleita, joita on mahdollista seurata etänä. Paneelit (dialogit) ovat osa kansalaisyhteiskuntavision muodostamista.
- Ilmoittaudu mukaan [kansalaisjärjestöakatemiaan](#) (26.3.2025) ja osallistu myös muuhun avoimen hallinnon hankkeen toimintaan.
- Tutustu kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan [alue- ja kuntavaalitavoitteisiin](#).

Keskusteluyhteenveto

- Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI [selvittää](#) oikeusministeriön toimeksiannosta kuntien ja hyvinvointialueiden yhdistyksille ja säätiöille myöntämää tukea ja tarkastelee tuen kohdentumista. Raportti julkaistaan syksyllä 2025.
- Selvitys koetaan tarpeelliseksi, mutta tarkkaa tietoa tuen kokonaismäärästä ja kohdentumisesta voi olla osallistujien mielestä vaikea saada. Tarkastelu voi olla vaikeaa jo kaupunkitasolla ja epäsuoran tuen osalta, kuten keskustelussa huomattiin. Toisaalta epäsuorat rahavirrat ja kuntakonsernirakenne voi hankaloittaa kokonaisuuden hahmottamista. Hyvien käytäntöjen jakaminen on tarpeen.
- Osallistuneet järjestöt kertoivat olevansa käytettävissä selvitystä tehtäessä. Osa onkin jo lähettänyt tausta-aineistoja selvityksen tekijöille, esimerkiksi järjestöbarometrit ja [sote-muutostuki](#). Maakuntien verkostojärjestöt keräävät parhaillaan myös uutta tietoa aiheesta.
- Selvityksen odotetaan tuottavan uutta tietoa ja uusia selvitystarpeita. Osallistujat viittasivat myös muihin ajankohtaisiin [julkaisuihin](#) keskustelun aikana.
- Kuntien ja hyvinvointialueiden suhde on jännitteinen, ja roolit ovat muutoksessa (katso esimerkiksi [Kuntien demokratiarooli muutoksessa](#) - tutkimus). Osallistujat mainitsivat, että valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien myöntämiä avustuksia pitäisi tarkastella kokonaisuutena, koska toisen hallinnon tason myöntäjä saattaa leikata avustusta, jos sama hakija saa avustusta jo toiselta myöntäjältä. Kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa olisi kiinnostavaa keskustella myös avustusten ja julkisten hankintojen sekä palveluiden tuottamisen välisestä suhteesta.
- Kunnissa tehdään hyvää osallisuustyötä. Henkilöstön osallisuusosaamiseen on panostettava jatkossakin. Esimerkiksi [kokemustoimintaverkosto](#) tai [vertaistoimijaverkosto](#) ovat hyviä kumppaneita kunnille ja hyvinvointialueille.

Keskusteluyhteenveto

- Tilastokeskus päätti lakkauttaa vapaa-ajan osallistumisen tilaston. Vastaavaa väestötasoista tietoa ei ole saatavissa. Osallistujat kokevat, että tilastointia on tarpeen jatkaa, jotta järjestö- ja vapaaehtoistoiminnasta on jatkossakin saatavissa tietoa päätöksenteon tueksi.
- Kansalaisjärjestöstrategian toimeenpanon rinnalla kannattaa seurata esimerkiksi peruspankkipalveluryhmän (VM) valmistelua ja yhteiskunnallisten yritysten strategian päivittämistä (TEM).

Leader-toiminta ja paikallinen yhteisölähtöinen kehittäminen

Heli Walls, Leader-työn kehittämispäällikkö

Suomen Kylät ry

Heli Walls

Leader-työn kehittämispäällikkö

Suomen Kylät ry

Ihmisten kokoisille ideoille!

Euroopan unionin
osarahoittama

Mitä on Leader-toiminta?

Mitä on Leader?

**Leader on
toimintaa,
neuvontaa ja
rahoitusta
paikkakunnan
parhaaksi**

LEADER

Euroopan unionin
osarahoittama

Leader-ryhmät Suomessa

53
ryhmää

Yhden ryhmän
alueella keskimäärin
48 000
asukasta ja
6 kuntaa

Leader toimintaa on
Suomen kaikilla
maaseutualueilla.
Toimintatapa sopii
myös kaupunkeihin

Rahoitusta per
Leader-ryhmä
keskimäärin
4,3
milj. euroa
kaudella
2023–2027

Oman Leader-ryhmäsi
löydät osoitteesta
www.leadersuomi.fi

LEADER

European Unionin
rahoitus

Leader-ryhmien hallitukset päättävät, mitä alueilla rahoitetaan. Hallitus muodostetaan **paikallisista asukkaista, yrittäjistä** sekä **yhdistysten ja julkisen hallinnon edustajista.**

Leader-periaatteet

Monialaisuus

Aluelähtöisyys

Paikallinen kumppanuus

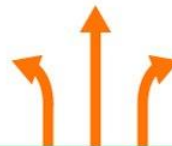
Innovatiivisuus

Verkostoituminen

Alueiden välinen ja kansainvälinen yhteistyö

Alhaalta ylös

LEADER

Europen unionin osarahoittama

Leader-toiminta on kansainvälistä

Euroopassa on yli
3 000
Leader-ryhmää

**Leader-ryhmät
rahoittavat**
kansainvälisiä hankkeita
ja lisäävät kansainvälistä
yhteistyötä alueillaan

LEADER

Euroopan unionin
osarahoittama

Tiesitkö?

Suomalaisilla Leader-ryhmillä on eniten kansainvälisiä hankkeita Euroopassa.

Leader-toiminta taipuu tähänkin:

Suomen kymmenen
**Kalaleader-
ryhmää**
rahoittavat ja
kehittävät paikallista
elinkeinokalataloutta.

**Nuoriso-
Leader**
tarjoaa matalan
kynnyksen rahoitusta
nuorten omille hankkeille
sekä mahdollisuuksia
osallistua ja vaikuttaa.

**Leader-
toimintatapa**
eli yhteisöllähtöinen
paikallinen kehittäminen
sopii myös
kaupunkeihin.

LEADER

Onko sinulla idea ja intoa paikkakuntasi kehittämiseen?

Yrityksesi, yhdistyksesi tai yhteisösi
voi saada rahoitusta idean toteuttamiseen!

LEADER

Iso Kiitos!

leadersuomi.fi

suomenkylat.fi

Keskusteluyhteenveto

- Leader-ryhmät ovat hyödyllinen osallisuusrakenne. Ne tekevät näkyväksi myös paikallista kansalaistoimintaa ja järjestöjen ja kuntien välistä kumppanuutta. Kolmikanta-periaate koetaan erittäin hyväksi. Sitä tulisi hyödyntää laajemminkin muusta rahoituksesta päätettäessä.
- Euroopan maaseuturahoitus on monelle järjestölle relevanttia EU-rahoitusta. Muita hyödyllisiä rahoitusohjelmia ovat esimerkiksi
  - [Euroopan sosiaalirahasto plussa](#)
  - [Kansalaisuus, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot -rahoitusohjelma \(CERV\)](#)
  - [Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston \(AMIF\)](#)
- Osallistujia kannustettiin tutustumaan myös [maaseutupolitiikan verkostoihin](#).

Lisätiedot kansalaisjärjestöstrategiasta

[Verkkosivut](#) | [Hankesivu](#)

[Seurantaraportti](#) | [Liity sähköpostilistalle](#)

kansalaisjarjestostrategia.om@gov.fi

